

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (реєстр. № 5433 від 27 квітня 2021 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 28 квітня 2021 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 6 липня 2021 року (протокол № 63) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (реєстр. № 5433 від 27 квітня 2021 року), поданий народним депутатом України Бабієм Р.В. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою прийняття Законопроекту є забезпечення початку функціонування окремих модулів (підсистем) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС) та поетапне впровадження ЄСІТС.

Так, Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та до Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів». Передбачається можливість функціонування окремих підсистем чи модулів ЄСІТС. Також приводиться у відповідність з запропонованими законопроектом за реєстр. № 3985 змінами до Закону України «Про Вищу раду правосуддя» порядок затвердження Положення про ЄСІТС чи положення, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

З огляду на ситуацію, що склалась в умовах поширення коронавірусної інфекції (COVID-19), впровадження і застосування електронних сервісів та електронного судочинства стало надзвичайно актуальним.

Відтак, члени Комітету погоджуються з позицією суб'єкта права законодавчої ініціативи щодо важливості прийняття зазначеного Законопроекту,

який матиме позитивні наслідки у вигляді забезпечення початку функціонування окремих підсистем та модулів ЄСІТС, підвищення у зв'язку з цим ефективності діяльності суддів та судів, функціонування судів у режимі реального часу, що робитиме звернення до судів простішим і доступнішим для громадян.

Положеннями Конституції України передбачено, що питання судоустрою та судочинства визначаються виключно законами України (пункт 14 частини першої статті 92).

Прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) у своєму висновку до Законопроекту висловило ряд зауважень та пропозицій. Зокрема зазначається, що поетапне функціонування ЄСІТС вже передбачено на законодавчому рівні, відтак повторне регулювання цього питання недоцільне, а відповідні законодавчі ініціативи, на думку ГНЕУ, будуть доцільнішими після початку функціонування ЄСІТС та/або її окремих підсистем (модулів) та відповідно набрання чинності змінами до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», передбаченими Законом № 2147-VIII. Крім того, ГНЕУ звертає увагу, що Законопроект містить окремі техніко-юридичні недоліки. Так, у проекті пропонується викласти у новій редакції статтю 15-1 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Однак, як уже зазначалося вище, відповідно до Закону № 2147-VIII даний Закон доповнюється новою статтею 15-1, яка вводиться в дію з дня початку функціонування ЄСІТС (див. п. 1 § 2 розділу 5 Закону № 2147-VIII). Тобто, на даний час у структурі Закону України «Про судоустрій і статус суддів» відсутня стаття 15-1, а, отже, вона не може викладатися у новій редакції.

Верховний Суд зазначив, що не має пропозицій та зауважень до Законопроекту.

Інститут законодавства Верховної Ради України (далі – Інститут законодавства), опрацювавши положення Законопроекту, висловив свої зауваження та пропозиції до нього. Так, зазначається, що одним з елементів конституційного принципу верховенства права є принцип юридичної визначеності, який слід розуміти, зокрема, через чіткість, зрозумілість, однозначність норм права (Рішення Конституційного Суду України від 28.08.2020 № 10-р/2020). Однак, незважаючи на це, у проекті не визначається черговість запровадження підсистем (модулів) ЄСІТС, а також механізм поетапного їх впровадження. Крім того, на думку Інституту законодавства, для забезпечення поетапного впровадження ЄСІТС замало лише технічної заміни в статтях 15 та 15-1 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» слів «Єдина судова інформаційна (автоматизована) система» на слова «Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та/або її окремих підсистем (модулів)». На переконання Інституту законодавства, з метою забезпечення чіткості, зрозумілості й однозначності впровадження ЄСІТС в Законі України «Про судоустрій і статус суддів» має бути вказана структура ЄСІТС, перелік її модулів (підсистем), їх визначення та змістовне наповнення.

Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст), розглянувши положення Законопроекту, висловилося на його підтримку, а також зазначило, що Законопроект є супутнім до прийнятого 27 квітня 2021 року Верховною Радою України Закону України № 1416-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи». Разом з тим, Мін'юстом звертається увага, що Закон № 1089-ІХ, до якого вносяться зміни пунктом 3 розділу І «Прикінцеві положення» Законопроекту, набирає чинності лише з 01 січня 2022 року. Отже, є недоцільним визнавати окремі його положення такими, що втратили чинність. Разом з тим, виключення вищезазначених положень з Закону № 1089-ІХ вбачається більш обґрунтованим. Аналогічні зауваження Мін'юсту стосуються і пункту 2 розділу І «Прикінцеві положення» Законопроекту, яким пропонується визнати такими, що втратили чинність, деякі положення розділу 5 Закону № 2147-VIII. Також, висловлюються зауваження щодо необхідності дотримання вимог нормопроєктувальної техніки у назві Законопроекту, а також нумерації його розділів.

На підставі викладеного вище, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (реєстр. № 5433 від 27 квітня 2021 року), поданий народним депутатом України Бабієм Р.В., за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини та альтернативного розв'язання спорів Бабія Р.В.

Голова Комітету

А.Є. КОСТІН

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Костін Андрій Євгенович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000053E22E0027179400
Дійсний до: 28.04.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-26/03-2021/224132 від 07.07.2021

574264